

نومرو : ۱۴

برشنبه ۳۰ تشرین اول ۱۹۱۹

سر محوری :

ضالده ادیب

بو یوک و کجوسو

اول بش کونده بر پنجشنبه کونلری چیقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نسخه سی ۱۰ غرومدر

... اداره خانه سی ...

« ثروت فنون » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صبیح زکریا

— کورمیورمیسک؟ یانه نکه اوزرنده دیکر
بر قناد دها واردر .. ارك كوكسه قدر آجیق
عادتاً ده قولنه، کنارلرده عین رنکده دانته لالی،
بونک بونجوقلیسی ده وار ایدی . (ده قولنه!) ..
بونى بام آكلاری؟ دامكه كوكسى آجیق .
ایسترسك كوكسنه قیقیق طولدور .. آنك
نظرنده بنه آجیق ، ینه آجیق ! .. بی آرابه ،
بیزرکن کورمش ! .. ایرته سی کونی چاغیردی ،
صور آسيلمش ایدی ..
بكا :

— بر دها او فراجه بی صیرتکده
کورمیهیم !
دیدى که بو طیاقدن بتر ایدی . چونکه
پك زیاده صایار ایدم . بر دها کیمه دم .
(قانه نکه اوزرنه سرمش اولدینی ایکی فراجه بی
کوستر.رك) .. کوردکی ؟ .. بونلر طریف
قوملو ، اییکلی قاشلردر . .. بو قاشلره
(آرمور) دیرلردی . بر دانه سی (دوزیاقه)
دیدکلریدر .
— سپی ؟

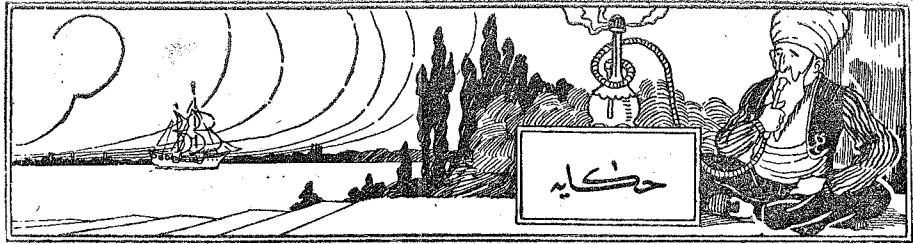
— سپی کنار اوچلری دوز اولدینی
ایچوندور . باقی بكا : (دوریم یاقه) دیرلر
سنگ جاکتکک اتکی کبی دوریل اولدینی
ایچون ..
یالکز بونی (آرنارود کوبلی آناطاش)
دیگردی .

— نصل اولدی ده؟ بوفراجه بی دیکدرک؟
— همشیره بكا خبر ویرمه دن ایکی دانه
بر اورنك اصبارلامش . اوزمان چوجوقلی
ایدی . انسته مده بویه آرزو ایتش .. حتی
(منیره) آلتی آتاق ایدی . کلایلر . بی
آلدیلر . (چاملیجه) ده کی باغلرینه کیتمش
ایدک . بو سیاه قیدیفه ده سلطان مرحومک
یادکاریدر . قیدیفه فراجه لری مان مان سر ایلیر
کیپرلردی .

— کاشکی بونلرک برر فوطوغرافیسینی
آلدیرسک !
— قابل ! .. فقط کیم اعتبار ایدمک ؟
— آتیقه دیه ..
— اوت ، آتیقه دیه دیه ، همزده
آتیقه اولدق !

— بونی متعاب قهقهه لرله کولدی .
— ساده بونلر ، بزلر دکل . دنیا آتیقه
اولدی !
— برزدوشوندی . کوزلری طالدی . صوکره
بردنبره دیدیکه :

— کل ! .. سكا ایکی فراجه دها کوستره م که
اصل آتیقه بونلردر .
— اوطه دن چیقدق . صندوق اوطه سنه کبردک
بلنده کی آناختارلری معاینه ایتدکن صوکره
بردانه سنی پارماق لرله طوتورق بکا ویردی :
— شوجوز صندوق آج !
— آچدم .

اسکی استانبول قادینلری

فراج

اشتهای (جمله) به صافلادم . بیلیدردم که
پدشه جک (دورلو) مطلقاً بیچلی میلچلی اوله جق،
بوکا البته نفیس برقچ طعم دها انضام ایده جک
ایدی .

علی الصباح قافدم . برچای ، زمانه موافق
بر صورتده غایبه مختصر برقهوه آلتی دن صوکره
یوله دوزلدم . (خاله) مک اوینه یاقلاشدیم ائشاده
ایدی که مطبخ طرفندن طوغری سی کلیوردی .
غالباً برشیلر قتیبه ایدیوردی .

قاپوی کندیس آجیدی صاچلرینه (خنا)
قویق اسکی عادتیدر .

— مکه طوغراغیدر ،
دیر . بیاض صاچلرینه خارجه قز لفته
هیچ برنک اویمایان بو ماده بی زوب قویار .
بی کورونجه دیدی که :

— اوو ! خرسم ، سن بو صباح پک
ایرکن طاوواشمک ! .. آکلادم ، فقط
قیصه اندم .

— نه وارکه قصه قانورسکز ؟
— آرتق بی (خاله) دیبه چاغیرمه !
(دورلو) دیبه چاغیر ! ..

کولوشدک . هم صدیونلری آغیر آغیر
چقیور ، هم ده :

— ذاتاً درلودورلواولدق ! .. هرکون
بردورلوا . بوکونده بر دورلوا !
— خبر اوله افندم !

— سکا ایجه تریف ایدم ، دیبه فراجه لریمی
چیقارمش صیره صیره دیزمش ایدم . بزم
کوچوک (دلبر) بونلر بویه نا طورییور ، دیبه
طوبلامش ، ینه صندوق قویمش ! .. بردن بره
عقل ایده مده ، میدنده کوره منجه ، صاقین
کیجه خرسز کیرمش اولماسون دیبه صرافلادم
صوکره آکلادم .. کنجلك ، قادینلق یادکارلری
اولدینی ایچون پک زیاده سورم . کلینلکرم
بیله حالا طورور ..

صوفه د طوغریجه کندی اوطه سنه صامادق .
بانجه اوزرنده کی بوک اوطه به کتدک . فی الحقیقه
قطیفه اسکله ، قولتوق ، قانه به اوسترلرینه اون،
اون بش قدر فراجه سربلی ایدی .

کولرک بوزمه باقدی .
— شاشدک دکلی ؟
— اوت ..

— ایسته اسکی قادینلق بویه دره دیورلرکه
شیمدکی خاغلردن اکثرسک برچفت چارشافی
بیله یوق ایش ! .. باقی . شو (تک دوکله) بی
کورمیورمیسک ؟ تمام قرق بش سنه لکدر .
— یاناشدم قاشنه ندیم .
— طانیدکی ؟
— طانیه مادم .

— (مانتین) .. اوزمانلرده آرشونی
یکری یکری ایکی غروش ایدی . اون اش
آرشون آلیر . بیچر دیکر ، کیر ایدک . یالکز
بوزمانده دکل اوزماندهده ایشی بیله بن خاغلر
وار ایدی . دیکمزلر ، دیکدیرلردی . قالاچیلر
باشنده (ترزی باشی) سوقاغی دیرلر برسوقاق
وار ایدی که فراجه جیلر بوراده ایدیلر . اسکدارلی
(قره بت) ، (قاره قاش میفریج) ، دها
طور باقیم ا . ها ! .. مقاصی کوزل (آرتین) ،
(حاجی مقصود) ، طوب قاپوی (قارنیک) ..
مشهورلری ایدی .

— بونک بردانه سی قاچه چیقاردی ؟
— تک دوکله لیر ، کورمیورسک آ . یوقاربدن
آشاغی به برصیره دوکدر تحنه دوکله لر آلیر ،
قاشندن چوریردم . (بیچی) به کلنجه ! .. کی
فراجه لری سوکر ، آچار ، یاپاردق صوکره
دکدرک . پدرم ، والدهم ل ایشنه پک زیاده
صراقی ایدیلر (اوست طرفنده کی فراجه بی
کوستر.رك) شو (غرون) ی کورمیورمیسک ؟
باقی . بوکاده (چفت دوکله) دیرلر . بونلر
آغیر فراجه لردی . اوتنه کی ده (غرون) فقط
رها آغیر . هم (اوج دوکله) .

کل . کل ! .. (برفراجه دها کوستر.رك)
بونلر اوتوز اوتوز بش سنه اول پک مودا ایدی .
(تک جیبی) ، (چفت جیبی) دیرلردی .
— بونک قاشی برتحف ! ..

— اوت . شیمیدی کوره میورم . بوکا
(بیکی قاشمر) دیرلردی . بونک خفیف برصوی
دها وار ایدی که (بوکلو قاشمر) دن یاییلردی .
آل سکا برآتیقه دها ! .. بوکا (فتیالی)
دیزبردی کنارلرینه کندی قاشندن شرید
چوریلردی .

(سائق دولون) دن یایدیم شو (ژله
یاقلی) فراجه ده پک شیدر ! .. مرحومه
همشیره مک دوکونه یتیشدرمشدم . بوده مودا
ایدی . پدرم صوفی اولدینی ایچون بردقه کییه بیلدم
ایدی .
— نه دن ؟

— صاغ طرفه باق . اوراده اوزری کلی
بیوک بر بوغچه اوله جی !

— یوق !..

— نصل یوق !..

— عجب اوتو کینه اولماسون !..

ارمسن دوک آناختانی بولوب ویردی .
آچدم بیلیم بکانه اولدی ، سو نیمدن باغیردم :
— بوراده !

— چیقار .

چیقاردم . صوفیه کوتوردک دقت ایتدیمکه
« انکوری صوف » نیدن دوز غایت ساده ،
دوکه سز ، جیسیر بر فراجه .

— ایشته بونلره اولز اولغلی دیرلر . سنه لرجه
کیرسک ینه یکی ، ینه یکی !..

اسکیمک بیلیم . پارلامازه اوزولز ، بوروشماز
کوره طوماز . خالص برلی مالی . قابوق
کی طورور .

آلتمه کنی ده آج !..

آچدم . اوده صوفدن فقط ایچی آستارلی ایدی
— بوکاده (ایچی دافلی) دیرلردی .

اولکینک دها آغیری مسایلیردی . فقط بونلر
نیم دکل . رحمتی آنه مک ایدی . قومشویه ،

یاقین یره کیدرکن برنجیسی ، مسافرلکه کیده جک
اولورسه دافلی کیردی تولدی کیتدی آرقه سنده

باشقه فراجه کورمه دم . پدرم (آنقره) مال
مدیری اولدینی زمان آلمش بولامش ایش ! زوالی

آنه جکم هیچ سوس سوسزدی قولاغنده یالکیز
بر (آبدست کویسی) وار ایدی . برده (دال کویسی)

وار ایدی که دوکونلرده فلان طاقاردی .
(بوروش) ایدی ، کردنلک ایدی ، بیله زیک

ایدی بیلمزدی . یالکیز بزه آبر ، یاپدیردی .
(خاله) مک کوزلری ینه طالیدی . اختیار

قادرین برشیر کورور کی اولیوردی . دیدم که :
— بوکونلرک زیاده طالغین بولونیورسکیز .

متأثرانه :

اوله اوغلم ... آنه می بک سوردم ده !..
(آشاغی به باغیره رق) دلبر !.. کل !..

(بکادونه رک) :

— بر زمانلر (یاشماق کوزلی) تمبیری
وازا ایدی . اوله توالت قورنارلری ظهور

ایتمش ایدی که مثلاً بر قوپه آرابه نلک کوشه سنده
ویا بر پیاده نلک ایچنده بولوندیلمی اک یاقین مسافه دن

بیله دکل ارککلری ، اک قصاق قادیلر کوزلری
بیله آلداتیرلردی باش توالتلری غایتله حیله کاردر .

یاشماق قورمقده قادیلق آیری بر ذوقه مالکدر
فقط فراجه بی ده بوکا اودورمتی آیری برهنردر .

فراجه ایله یوریمک ، دیدیمک کی قایغه ، آرابه
بینمک آیری آیری انتخاب ایتکه متوقف .

بنده طالیش دیکلوردم . بردن بر دیدم که :
— اصل ؟

— نصل اوله حق .. عادتاً بر معرفتدر .
فراجه ایله یاشماق اداره ایتک آنلری طرافت

داشه سنده بر برینه یاقیشدیروب اصل سیای

دقتی باقیلردن ، نواقص جو تدقیقاندن قورنارمق
آز مهارتیدر ؟ چیرکینه قریب بر یوزی کوزل

کوسترمک کیمک النده در ؟ . البته کوزللیکی
روحندن بیله نلک النده در ؟ . دیک که قادیلقده

یاشماق ایله فراجه قوللانمیه سنی بیلیمک قادیلق
روحیتی طایبق دیکدر .

اولاری فراجه بی قولدمیردن آلوب چیقانلر
وار ایدی .

ارککلر ده ده (بارده سو) ، (بالطو) ،
(سیش) ، (لاطه) ، (قاتوت) ، (جبه)

کییمه سنی بیلیمین ویا کندیسنه یاقیشدیرمیانلر
یوقی ؟ آنلر ده ده حانطاولیلر واردر . طبعاً ،

تدقیقاً ظریف اولان قادیلر حتی فراجه نلک نه زمان
ال ایله طوتولوب آرقه سنی مالا فوف واری

شیشیره جکی ، نه زمان ایتک افسامی سربست
براقه رق سزک شاعرلرک (فشافش) دیدکاری

قولاندن روحه قدر انتقال ایدن فیصیلدی بی
پیدا ایتک لازم کله جکی در حال کشف ایدر .

فراجه کییمه سنی بیلیمینلر ایچون بووک
بردردر !

بن بو بختلری بیلیمه دیکم ایچون آغزینیه
باقوب متصل نوط آلیوردم .

— باق ، سن بیله آیتدک ... اوت .
بووک بردردر !.. فراجه قوللانمی بیلیمینلر

اولکی سنه لرک مودالری اولان (طمانو)
فستانلر ایچنده آبول آبول یورین ویا خود سنت

چوجوقلری کی کسک ، آفصاق آدیم آتالره
دورلر . آنک ایچون یکی فراجه به کیرن قیزلره

مخصوص اولق اورره ایچنده دیکلی قوشاقلر
بولندیریلردی . بووکلر ده قولانیرلردی . حتی

مالا فوف دمیرلیری ده موجود ایدی . دمین
وکوستردیکم نولرک یانه ، کوکس بونجوقلیرلی ،

قطیقه لیلری ده وار ایدی اما بن هیچ کییمه دم .
والحاصل اوغلم ... یاشماق نظرلری ،

یوزک ایما ایتدیکی معنالری سوزر . فراجه ایسه
قادیله ، فقط دقت ایت ، قوللانمیه سنی بیلیم

قادیله اسک زمانلرک (خلعت فاخره) سی کی
وقار و تمکین ویریر . یاشماق هر طوروشی ایله

فراجه نلک ییچم و طرز قلمی عادتاً سچی قوتنده در .
ایشته سنک مهرلکینه بنم تودیم ایده جکم

اسرار بو قدردر .
یوریدی . مک وقتی ده کلشیدی . اوله دن

ایچری به کیردیمزده کویا اطرافزده ییسانجیلر
وار ایش کی قولاغیه دیدی که :

— اوبر جمعه سنک سودیکک صوک
باطلیجان طولمسی وار . کندی الله یاه جیم .

صاقین مهر آرقه دشارینه سولیمه . صوکره آنلر ده
ایستلر .

— طولم دکل ، خاله جیم ، بوندن چوق
نه وار ؟

در حال انتقال ایتدی .

— اوت .. اوت ... چوغکیزک یازسی
کی !..

احمد راسم

شعر :

صراغونه کل

— بیاض صاچایمه -

باغچه مده بر بهار کوی آچارق

هنوز یاز کیمه دن صارا دی کلم .

نه حزن طور و بور صاچلر که آق ،

بو یله تر صولاجق نه واردی ، کلم ؟

قارشیکده طویانلر ووران قلبی

دیشلر : « سویور . . . بیلسه کز کیچی ! »

آکلات که بوقادار چاغک کچدی ،

داها دون موسمک بهاردی ، کلم .

دیک دیزلر کدن چکیلدی آلار ،

کسیلیدی پیشکدن قوشان امللر ...

ناصل قیش کورمه دن صاچیکده نلر

عشقکله کولکلر یاناردی ، کلم !

صولرده مکسکی کوردیک زمان

هرقله یار اولان حیاته که یان ،

یاد ایت که آنسزین سنی هاغیتان

اوسودا برأسن روز کاردی ، کلم .

اوضیه دایانسن اختیار باشک ،

صوکنده بن قالدیم دیک بولداشک ...

ماضی بی دوشونمه ، بوچکین یاشک

نه نوکی وار آتق ، نه آردی ، کلم ! ..

فاروق افند

اک کوزل اثری گیم یازدی

افندم ،

ادبیات مکافاتی ایچون هانکی اثری انتخاب
ایتدیکی صوریورسکیز . بن اساس اعتبارله

بومکافاک ماهیتی ، آکلایامادیم ایچون سؤالکیزه
ایکی درلو جواب ویره جکم . انتخاب ایله جک

اثر مطلقاً منظوم اوله جق ایسه ، ضیا کوک آلب
بکک اثرلری بومکافانه لایقدر . فعالیت فکر به سنک

وتأثیراتک غلطی اعتبارله نامق کالدن صوکره
یتیشدیره بیلدیکم اک بووک متفکر اولان ضیا

بک ، ملی ادبیاتک اون سنه دن بری شبهه سز
اک کوزل ، اک قیمتلی نولری یازمشدر . اگر

انتخاب ایله جک اثرک یالکیز منظوم اولماسی
مشروط دکلسه ، بومکافاتی خالده ادیب خام

افندی به ویرمک ایجاب ایدر ، چونکه مشرو-
طیتدن بری یتیشدیردیکم اک بووک زاک قوتلی

صنعتکار اودر .

کوبیل زاده محمد فؤاد

محترم افندم ،

صوردیفکیز سؤالی برخیلی دوشوندیم .
ونهایت صمیمی اولارق قرار ویردمک . اک کوزل

ا . سینی بکک پری قیزله جوان ماصالیدر .
یوسف ضیا